

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/
Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		1 беттің 1 беті

ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән: **Клиникалық ортопедиялық стоматология-2**

Пәннің коды: **KOS 5303-2**

ОП аты: **«6B10103- «Стоматология»**

Сабақтың саны/кредиттер саны: **120 сағат / 4 кредит**

Курс және оқу семестрі: **5 курс 10 семестр**

Практикалық (семинар) сабақтары: **30 сағат**

2023-2024 оқу жылы
Шымкент

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/
Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		1 беттің 2 беті

Практикалық сабақтарға әдістемелік нұсқаулар «Клиникалық ортопедиялық стоматология-2» пәнінің (силлабус) жұмыс бағдарламасына сәйкес әзірленіп, кафедра отырысында талқыланды.

Хаттама № 11 « 06 » 06 2023 ж

Кафедра меңгерушісі м.ғ.д.,м.а. доцент _____

А.Б.Шукпаров

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 3 беті

№ 1 сабақ

1. Тақырыбы: Ортопедиялық науқасты зерттеулердің клиникалық арнайы әдістері. Диагноз және ортопедиялық емдеу жоспары. Тістің қатты тіндерінің ақаулары. Қуыстардың жіктелуі, этиология, клиника. Салмалар мен жартылай сауыттар. Оларды қолдану көрсеткіштері, дайындау әдістері.

2. Мақсаты: Тістің қатты тіндерінің ақаулары бар пациенттерді протездеу жайлы теориялық білім мен практикалық дағдыларды талдау.

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы пациентті тексере білуі, диагноз қоя білуі, айғақтарын анықтай білуі, салмалармен және жартылай сауыттармен протездеудің клиникалық кезеңдерін дербес жүргізуі, оларды дайындаудың барлық зертханалық кезеңдерін білуі тиіс.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Тістің қатты тіндерінің ауруларының этиологиясы, клиникасы және осы ауруымен ауыратын пациенттерді тексеру әдістері.
 2. Блэк, Курляндский ұсынған тіс сауытының ақауларын жіктеу, ИРОПЗ индексі, тіс сауыты бөлігінің ақауларын қалпына келтіру үшін протездердің конструкциялары.
 3. Н.Ф. Аболмасов, Б.С. Ключев бойынша тістің қатты тіндерінің қауіпсіздік аймақтары.
 4. Тістерді егеу кезінде ортопедиялық стоматологияда қолданылатын ауырсынуды басудың негізгі әдістері.
 5. Тіс сауытының ақауларын салмаларын жоюға айғақтар.
 6. Ақау топографиясына және шайнау жүктемесінің күштерін қуыстарды қалыптастырудың негізгі принциптері.
 7. Салманы жасау әдістері мен бірізділігі.
 8. Тіс ақауларын салмалармен протездеу кезіндегі қателер мен асқынулар.
- 5. Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары:** Тақырыпты талқылау
- 6. Бағалау әдістері/технологиялары:** Ауызша сұрау
- 7. Әдебиет:** Дәрістік материал. Силлабуста көрсетілген.
- 8. Бақылау:**

1. Тістің сауыты бөлігі ақауларының топографиялық ерекшеліктері.
2. Тістердің қатты тіндерінің кариоздық және кариоздық емес зақымдануларының сипаттамасы.

3. Қатты тіндері зақымданған пациентті тексеру әдістері.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 4 беті

4. Блэк, Курляндский, МОД, Куриленко және ИРОПЗ индексі бойынша кариоздық қуыстардың жіктелуі.
5. Қандай алынбайтын тіс протездері бар.
6. Н.Ғ. Аболмасов, Б.С. Ключев бойынша тістің қатты тіндерінің қауіпсіздік аймақтары.
7. Тіс сауытының қатты тіндерінің ақауларын ортопедиялық емдеу кезінде протездің құрылымын таңдау қандай факторларға байланысты болады.

1. тапсырма. 46 жастағы А., гальванопластика цехының жұмыскері тіс эмалінің «тозуына» шағымданды. Объективті: 12, 11, 21, 22 тіс эмалінің беті күңгірт, ол болмаған жерлерде дентин қоңыр түсті, тістердің кесетін шеттері үгітілген. Ортогнатикалық тістем. Қалған тістері сау. Эмальдың «тозуының» себеп факторын көрсетіңіз. Диагнозды қойыңыз.

2. тапсырма Д.пациенттің шағымдары жарты жыл бұрын пульпитке байланысты 45 тісіне терапевтік емдеу жүргізілді. Тамақтың тұрып қалуына, қызыл иектің жағымсыз сыздап ауырсынуы. 45 тісті қарау кезінде: окклюзиондық және екі апроксималдық беттердің үйлесімді зақымдануын қалпына келтіретін амальгамадан жасалған пломбаның қойылды. Тіс аумағындағы байланыс пункттері жоқ, тіс аралық қызыл иектің сүйегі гиперемияланған, ісінген. Клиникалық жағдайға баға беріңіз. Осы пациентке қандай зерттеу әдістерін жүргізу қажет?

№ 2 сабақ

1. Тақырыбы: Тістердің болмауы, тістің ақауларын, ішінара тістер болмаған жағдайда диагностикалау және емдеу. Беттің, төменгі бөлігінің биіктігін қалпына келтіру. Пациенттерді күту, қарау.

2. Мақсаты: Тістері ішінара болмаған кезде тістемі өзгерген науқастарды диагностикалау мен емдеуде, беттің төменгі бөлігінің биіктігін қалпына келтіруде білім мен дағдыларды қалыптастыру. Пациенттерді күту, қарау

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы білуге және істей білуге тиіс

- жартылай адентия кезінде тістердің деформациясын диагностикалау
- дұрыс емдеу тағайындау және ұсынымдар беру
- төменгі бөлігінің биіктігін қалпына келтіру
- емделгеннен кейін пациентке жетекшілік ету

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 5 беті

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Окклюзия, артикуляция және тістем туралы түсінік.
2. Тіс болмаған кезде самай - төменгі жақ буынындағы өзгерістер.
3. Ауыз қуысын протездеуге арнайы ортопедиялық дайындау.
4. Одонтопародонтограмма, оны толтыру. Көпір тәрізді протездің конструкциясын таңдау негіздемесі және диагнозы.
5. **Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары:** Тақырыпты талқылау, ахуалдық міндеттерді шешу, практикалық жұмыстарды орындау, шағын топтарда жұмыс істеу.
6. **Бағалау әдістері/технологиялары:** Ауызша сұрау, ахуалдық міндетті бағалау, практикалық жұмыстарды бағалау.
7. **Әдебиет:** 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет.
8. **Бақылау:**

1. Тікелей әдісті қолдану кезінде фотоқатаюшы композиттен салманы дайындау кезеңдерінің бірізділігін белгілеңіз:
 - a. Салманы шығару
 - b. Жалаңаш дентинді шыны иономерлік цементпен оқшаулау
 - c. Полимерлеу пешінде астарды пісіру
 - d. Тісті егеу
 - e. Тіс пен қуысты оқшаулағыш гелмен өңдеу
 - f. Кейіннен полимерлеу үшін композитті қуыстың түбі мен қабырғаларына қабаттап жағу
 - g. Астарды қуыстарға қосарланған полимерлеу цементімен бекіту
2. Тікелей емес әдісті қолдану кезінде фототаңбаланатын композит қойындысын дайындаудың клиникалық кезеңдерін ретімен орналастырыңыз:
 - a. Екі қабатты бедерді алу
 - b. Ауырсынуды басу, қуысты препараттау (тістерді қосымша беттерге дайындау ұсынымдарын ескере отырып)
 - c. Ішпекті ауыз қуысында босату (дайындаудың техникалық кезеңінен кейін)
 - d. Үлгіні құю
 - e. Қосарланған қатайту цементінің (ақпа композит) көмегімен тіс қуысында жапсырманы бекіту
 - f. Қойындыны жасау
 - g. Реставрацияны соңғы жылтырату
3. Қойындылар (2 дұрыс жауап) үшін қолданылады:
 - 1 тістің анатомиялық пішінін қалпына келтіру
 - 2 көпір тәрізді протездің тіректері
 - 3 бюгелді протездің тіректері

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 6 беті

4 тіс ақауын 60% астам қалпына келтіру

4. Келесі технологиялық процестер қойындыларды дайындаудың зертханалық кезеңдеріне кірмейді (2 дұрыс жауап):

1 сүйреу

2 қалыптау

3 құю

4 өңдеу және жылтырату

5. Қосымша парақты дайындау тәсілдері (2 дұрыс жауап):

1 тура

2 құрамдастырылған

3 жанама

4 барлық санамаланғандар

№ 3 сабақ

1. Тақырыбы: Импланттарды пайдалана отырып, тіс қатарындағы кемістігі бар науқастарды емдеуді жоспарлау қағидаттары. Операциялық үлгіні жасау.

Ауыз қуысын дентальды имплантацияға дайындау. Пациенттерді күту

2. Мақсаты: Импланттарды пайдалана отырып, щеткалы қатардағы ақаулары бар науқастарды емдеуді жоспарлау қағидаттарында білім мен дағдыларды қалыптастыру. Ауыз қуысын дентальды имплантацияға дайындау.

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы білуге және істей білуге тиіс

- тіс қатарындағы кемістігі бар науқастарды импланттарды пайдалана отырып емдеуді жоспарлау

- емделгеннен кейін науқасқа жетекшілік ету

- ауыз қуысын дентальды имплантацияға дайындау

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1) Анамнез және тексеру негізінде имплантацияға айғақтар мен қарсы айғақтар.

2) Кешенді ортопедиялық емдеу жоспарын әзірлеу.

3) Импланттардың санын анықтау.

4) Операция алдындағы дайындық.

5) Имплантацияның жалпы принциптері.

5. Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары: Практикалық жұмыстарды орындау тақырыбын талқылау, шағын топтарда жұмыс істеу

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 7 беті

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Практикалық жұмыстарды ауызша сұрау

7. Әдебиет: 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау:

1 ахуалдық міндет

60 жастағы Б. Пациент стоматолог-хирургке төменгі жақ сүйегінде тістердің жоқтығына, тамақтың қиын шайналуына шағымданып, ортопедиялық емдеу мүмкіндігі бойынша консультация алу үшін жүгінді.

Анамнезде - ЖРВ, ЖРЗ, бала кезіндегі жел шешегі. Төменгі жақтағы тістер 5-7 жыл бұрын созылмалы қабыну процестеріне байланысты алынып тасталған. Бұған дейін пациент стоматолог-ортопедке жүгініп, төменгі жақ сүйегіне кесілген протез жасалған, бірақ пациент оған бейімделе алмаған, сондай-ақ дикциясы бұзылған. Жоғарғы жақ сүйегіне ішінара алынбалы протез жасалды. Объективті: Бет симметриялы, тері жабыны таза, лимфа түйіндері пальпацияланбайды, шығыңқы

8 7 6 5 4 3 2 1 1 2 3 4 5 6 7 8

Тістеу - жақтардың прогендік арақатынасы.

Ортопантомограммада - тіс аумағындағы сүйек тінінің тапшылығы 1.5, 1.4 анықталмаған, тіс аумағындағы 2.1, 2.2 пышақ тәрізді қырқа түріндегі альвеолярлық өсіндінің кемістігі бар. Тістің 2.5 бөлігінде периодонттық саңылау біркелкі кеңейтілген.

1. Диагноз қойыңыз.
2. Имплантация операциясына дайындық жоспарын жасаңыз.
3. Емдеу жоспарын көрсетіңіз.
4. Имплантанттарға сүйеніп, төменгі жақ сүйегіне түсетін протез жасау кезінде қандай қиындықтар туындауы мүмкін?

Ортогнатикалық тістеу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 8 беті

Ортопантомограммада - жақ сүйегі қуыстарының пневматикалық құрылым түрі, қуыстардың мөлдірлігі бұзылмаған. Сүйек тінінің биіктігі 10 мм.

1. диагноз қойыңыз;
2. емдеу жоспарын жасаңыз;
- 3, Зерттеудің қандай қосымша әдістерін жүргізу қажет;

№ 4 сабақ

1. **Тақырыбы:** Тістердің уақытынан бұрын жанасуын таңдау. Пародонт ауруларымен ауыратын науқастарды ортодонтиялық емдеу.

Одонтопародонтограмма. Толтыру. Оқу. Пациенттерді күту

2. **Мақсаты:** Тістердің уақытынан бұрын жанасуын таңдау, пародонт ауруымен ауыратын науқастарды емдеу білімі мен дағдыларын қалыптастыру.

3. **Оқу міндеттері:**

Білім алушы білуге және істей білуге тиіс

- тістердің уақытынан бұрын жанасуын таңдау
- пародонт ауруларымен ауыратын науқастарды емдеу
- одонтопародонтограмманы оқу.

4. **Тақырыптың негізгі мәселелері:**

1. Кезеңділігі: құрылымы, функциялары.

2. Периодонт аурулары кезіндегі морфологиялық және функционалдық өзгерістер.

3. Таңдап жазу, мақсаттары, айғақтары,

5. **Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары:** Тақырыпты талқылау, тестілеу, практикалық жұмыстарды орындау, шағын топтарда жұмыс істеу

6. **Бағалау әдістері/технологиялары:** Ауызша сұрау, тестілерді бағалау, практикалық жұмыстарды бағалау

7. **Әдебиет:** 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. **Бақылау:**

1-міндет

34 жастағы пациент Л. тіс аумағындағы гиперестезияға шағымданды 14, 15, 24, 25 Пациенттің сөзіне қарағанда, бір апта бұрын тістерді таңдап тегістеу жүргізілді.

Пациенттің шағымының себебі қандай болуы мүмкін? Оларды жоюдың қандай жолдары бар?

2-міндет

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 9 беті

37 жастағы Ф. пациенті клиникаға оң жақтағы бүйір тістерінің қозғалысына, тамақ ішу кезіндегі ауырсынуға шағымданды. Бұрын протездеген емеспін. Сырттай қарау ерекшеліксіз, СВЖС қозғалысы ауыртпалықсыз, толық көлемде. Тістері жоқ 18, 28, 37, 38 Тістері 11, 24, 25, 26, 27, 34, 35, 44, 45, 48 - пломбалармен.

Тексеру кезінде: тіс аумағында 15, 16, 17, 45, 46, 47, 48 кішкене көзілдірік

№ 5 сабақ

1. **Тақырыбы:** Ортопедиялық стоматология клиникасында пародонт патологиясы бар науқастар. Диагностика және ортопедиялық емдеу принциптері. Пациенттерді күту

2. **Мақсаты:** Ортопедиялық емдеуді диагностикалау білімі мен дағдыларын қалыптастыру.

3. Оқу міндеттері:

1. Білім алушы пародонт ауруларын емдеудің ортопедиялық әдістерінің принциптерін, мақсаттарын мен кезеңдерін білуі тиіс.

2. Ортопедиялық әдістемелерді қолдана отырып, әрбір нақты науқас үшін жеке – дуальді емдеу жоспарын жасауды үйрену.

3. Пародонт ауруларын емдеудің ортопедиялық әдістерін білу және қолдана білу.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- Зерттеудің клиникалық әдістері.
- Науқастан жауап алу (анамнез)
- Сырттай тексеру
- Мұрын-жақ буындары мен шайнау бұлшық еттерін зерттеу
- Ауыз қуысын тексеру
- Жақтың диагностикалық үлгілерін зерттеу
- Параклиникалық зерттеу әдістері
- Аспаптық зерттеу әдістері
- Рентгенологиялық зерттеу әдістері

5. **Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары:** Тақырыпты талқылау, практикалық жұмыстарды орындау, шағын топтарда жұмыс істеу

6. **Бағалау әдістері/технологиялары:** Ауызша сұрау, практикалық жұмыстарды бағалау

7. **Әдебиет:** 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау:

- Зерттеудің клиникалық әдістері.
- Науқастан жауап алу (анамнез)
- Сырттай тексеру

QONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 10 беті

- Мұрын-жақ буындары мен шайнау бұлшық еттерін зерттеу
- Ауыз қуысын тексеру
- Жақтың диагностикалық үлгілерін зерттеу
- Параклиникалық зерттеу әдістері
- Аспаптық зерттеу әдістері
- Рентгенологиялық зерттеу әдістері

№ 6 сабақ

1. Тақырыбы: Пародонт ауруларын емдеу кезеңдерінде уақытша шиналау. Уақытша алынатын және алынбайтын шиналарды дайындаудың клиникалық және зертханалық кезеңдері. Пациенттерді күту.

2. Мақсаты: Пародонт ауруларын емдеу кезеңдерінде уақытша шиналауда, уақытша алмалы-салмалы және алмалы-салмалы емес шиналарды дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдерінде білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы білуі және істеуі керек:

- пародонт ауруларын емдеу кезеңдерінде уақытша шиналау
- алмалы-салмалы және алынбайтын шиналарды дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Кезеңонт тіндерінің функционалдық жүктемесінің себептері мен клиникалық көрінісі.
2. Уақытша шиналауға көрсеткіштер.
3. Уақытша шиналарға қойылатын талаптар.
4. Уақытша шиналардың түрлері және олардың сипаттамасы.
5. Уақытша шиналау кезіндегі қателер мен асқынулар.
6. Периодонт аурулары кезінде ортодонтиялық емдеуге айғақтар мен қарсы айғақтар.
7. Периодонт зақымданған пациенттерді ортодонтиялық емдеу ерекшеліктері.
8. Тұрақты шиналаудың мақсаттары мен міндеттері.
9. Тұрақты шиналауға көрсеткіштер.
10. Тұрақты шиналарға қойылатын талаптар.
11. Алынатын және алынбайтын шиналардың салыстырмалы сипаттамасы.

5. Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары: Тақырыпты талқылау практикалық жұмыстарды орындау, шағын топтардағы жұмыс

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Ауызша сұрау практикалық жұмыстарды бағалау

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 11 беті

7. Әдебиет: 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау:

1 ахуалдық міндет С, 47 жастағы пациент ағаштың қан кетуі мен ісінуі, ауыздан жағымсыз иіс, жоғарғы және төменгі жақтағы тістердің қозғалысы туралы шағымданды. Ауыз қуысын тексергенде келесі клиникалық көрініс анықталды: беттің төменгі бөлігінің биіктігі төмендеді, тіс аймағындағы шырышты қабық 34, 31, 32, 33, 34, 41, 42, 43, 44 гиперемияланған, ісінеді, пальпация кезінде ауырсынады, тіс маңдайындағы каналдардан өкшеге қысу кезінде іріңді ішек бөлінеді. І-ІІ дәрежелі тістердің қозғалысы. 41 және 31 тістерінің арасында пластмасса шина сынған. Рентгенограммада 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 32, 33, 34, 41, 42, 43 тіс тамырларының 1/2 ұзындығында сүйек тінінің атрофиясы белгіленеді. Пластмассадан жасалған уақытша шина жарты жыл бұрын жасалған.

Диагноз қойыңыз. Сіздің тактикаңыз. Дәрігердің мүмкін болатын қателерін атаңыз.

2 жағдаяттық міндет 45 жастағы Н. Пациент дәрігерге жоғарғы жақ тістерінің арасында үшеуінің болуына, төменгі жақ тістерінің қозғалысына шағымданды. Сырттай қарау кезінде ауыз қуысының төменгі бөлігінде мынадай клиникалық көрініс анықталды:

Тіс формуласы: 0 17 0 15 14 13 12 11 21 22 23 24 25 0 27 0
0 0 0 45 44 43 42 41 31 32 33 34 35 0 0 0

Клиникалық тұрғыдан төменгі жақтың ІІ дәрежелі тістерінің қозғалысы, жоғарғы жақтың - тістердің тістер арасында үшеуін қалыптастыра отырып, желдеткіш тәрізді ажырауы анықталған. Тіс аумағындағы рентгенограммада 11, 12, 13, 21, 22, 23, 24, 41, 42, 31, 32 тамырлардың 1/4 ұзындығында сүйек тінінің атрофиясы байқалады.

Диагноз қойыңыз, емдеу жоспарын жасаңыз

№ 7 сабақ

1. Тақырыбы: Шина-протездердің алмалы-салмалы тұтас конструкцияларын жоспарлау. Шиналайтын аппараттарды дайындау кезіндегі параллелометрия әдістемесі.

2. Мақсат: Профилактика және емдеу негіздерінде білім мен дағдыларды қалыптастыру

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 12 беті

ортопедиялық стоматология клиникасында әртүрлі патологиялық жағдайлары бар науқастар.

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы шина-протездердің алмалы-салмалы тұтас құю құрылымдарын, шина жасайтын аппараттарды жасау кезінде параллелометрия әдістемесін білуі және жоспарлай білуі тиіс.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- Алмалы-салмалы шиналар мен протез-шиналарды қолдануға көрсеткіштер
- Тіс қатарының іске қосылған ақаулары, тіс қатарының соңғы ақаулары, жалғыз тұрған тістер немесе тіс топтары кезінде қолданылатын тұрақты шиналар мен протез шиналарының түрлері және олардың сипаттамасы
- Параллелометр, оның мақсаты, параллелометрлердің түрлері.
- Параллелометрияны жүргізу әдістері.

5. Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары: Тақырыпты талқылау, ахуалдық міндеттерді шешу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Ауызша сұрау, ахуалдық міндетті бағалау

7. Әдебиет: 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет

8. Бақылау:

1. Бюгелді протезді дайындау кезінде орталық окклюзия мен параллелометрияны анықтағаннан кейін клиникалық кезең:

- 1. жасанды тістері бар бюгелді протездің құрылымын тексеру
- 2. бюгель протезін сақтау және салу
- 3. бюгелді протездің қаңқасын босату
- 4. бюгелді протездің қаңқасын үлгілеу
- 5. бюгель протезін түзету

2. Параллелометрияны жүргізу әдісі:

- 1. ерікті, модельді еңкейту
- 2. функционалдық, эстетикалық
- 3. физиологиялық, бағыттаушы
- 4. тура, анатомиялық
- 5. тікелей емес, жартылай физиологиялық

3. Егер параллелометрия кезінде шолу сызығы вестибулярлық және

- 1. тісті алып тастау
- 2. металл керамикалық коронка жасау
- 3. пластмассадан коронка жасау
- 4. экваторы анық болат коронка жасау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 13 беті

- 5. Параллелометрдегі үлгінің еңісін өзгерту
- 4. ПАРОДОНТ АУРУЛАРЫН ЕМДЕУ КЕЗІНДЕ ТІСТЕРДІ ШИНАЛАУ 1.3, 1.2, 1.1, 2.1, 2.2, 2.3 ТҰРАҚТАНДЫРУ ДЕП АТАЛАДЫ:

парасагиталды

доға бойымен

маңдайша

сагиттальды

бір жақты

- 5. МИКРОСТОМ КЕЗІНДЕ МЫНАЛАР ҚОЛДАНЫЛАДЫ:

Шредер топсасы бар шиналар

бюгелді протездер

шиналайтын конструкциялар

пластинка протездері

жиналмалы протездер

№ 8 сабақ

1. **Тақырыбы:** Генерализацияланған пародонтит және сақталған тіс қатарлары кезінде тұрақты шиналайтын протез аппараттарын қолдану ерекшеліктері. Шиналардың конструктивтік ерекшеліктері мен түрлерін таңдау негіздемесі. Пациенттерді күту

2. **Мақсаты:** Сақталған тіс қатарлары бар генерализацияланған пародонтит кезінде тұрақты шиналайтын аппарат-протездерді қолдану білімі мен дағдыларын қалыптастыру.

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы білуі және істеуі керек:

1. Периодонттың құрылымы мен функциясы.
2. Этиология, периодонт ауруларының патогенезі.
3. ДДҰ және ВНОС периодонты ауруларының сыныптамасы.
4. Ауыз қуысындағы периодонт ауруларының клиникалық көріністері.
5. Периодонт аурулары бар пациенттерді тексерудің клиникалық, рентгенологиялық және зертханалық әдістері

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Алынбайтын шиналар мен протез шиналарды қолдануға көрсеткіштер.
2. Алмалы-салмалы шиналар мен протез шиналарды қолдануға көрсеткіштер.
3. Алмалы-салмалы протездермен бірге алынбайтын шиналарды қолдануға көрсеткіштер.
4. Тіс қатарларының анатомиялық тұтастығы кезінде шиналау үшін қолданылатын ортопедиялық құрылымдардың түрлері және олардың сипаттамасы.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 14 беті

5. Сақиналы және қалпақты шиналарды дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері; жартылай дөңгелектерден жасалған шиналар; штампталған және экваторлық коронкалардан жасалған шиналар, Белкин, Бородюк, Величко бойынша құрамдастырылған коронкалардан жасалған шиналар
6. Тұтас құйылған коронкалардан шиналар дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері, металлоакрилдік және металлокерамикалық коронкалардан шиналар.
7. Курляндский бойынша балкалы шинаны, Величко бойынша интрапульпарды шинаны дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері.
8. Әмбебап шина-протез дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері (Пархамович С.Н., Наумович С.А.)
9. Эльбрехт шинасын дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері.
10. Величко және Полонейчик әдістемесі бойынша композициялық материалдан шинаны дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері.
11. Қазіргі заманғы адгезивтік технологияларды пайдалана отырып, тістерді алмайтын аралас шиналау әдістемесі.
12. Тіс қатарының іске қосылған ақаулары, тіс қатарының соңғы ақаулары, жалғыз тұрған тістер немесе тіс топтары кезінде қолданылатын тұрақты шиналар мен шина-протездердің түрлері және олардың сипаттамасы.
13. Емдеу нәтижелері, периодонт ауруларының емделу критерийлері
5. **Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары:** Тақырыпты талқылау, практикалық жұмыстарды орындау, шағын топтарда жұмыс істеу
6. **Бағалау әдістері/технологиялары:** Ауызша сұрау, практикалық жұмыстарды бағалау
7. **Әдебиет:** 1. Дәріс материалдары. Әдебиет, жарлық
8. **Бақылау:** Ахуалдық міндеттер

№ 1 міндет. Пациент К., 49 жаста. Тістердің қозғалмалылығына 40, 41, 32 және тістің болмауына шағымдар 31. Ортогнатикалық тістеу, тістердің қозғалысы 42, 41 және 32 - I дәрежелі. Атрофия дәрежесі 1/2. Диагноз қойыңыз. Емдеу жоспарын жасаңыз. Шинаны таңдаңыз.

№ 2 міндет. Пациент Н., 35 жыл бойы 10 жыл бойы жалпы ауру: қант диабеті аясында периодонт ауруынан зардап шегеді. Рентгенограммада тіс аралық қалқаншалардың сүйек тінінің тамыр биіктігінің 1/2, 1/3 атрофиясы. Тістері тығыз. Тұрақтандыру түрін және шиналайтын протездің құрылымын таңдау

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 15 беті

№ 9 сабақ

1. **Тақырыбы:** Окклюзиялық бұзылулары бар науқастарды ортопедиялық емдеу. Тіс қатарларының окклюзиялық бетін және окклюзиялық арақатынасты қалпына келтіру.

2. **Мақсаты:** Окклюзиограмма алуға және роботқа дейінгі талдау жасауға үйрету (өзіне тән түйісу алаңдарын, кездейсоқ байланыс нүктелерін, төменгі жақ сүйегінің қозғалысын бөгейтін беттерді анықтау).

2, Окклюзиялық түзету және қалпына келтіру аймақтарын анықтауды үйрету.

3. Оқу міндеттері:

Білім алушы білуі және істеуі керек:

1. окклюзиограммалар алу және мықты талдау жасау

2. 9.2.1.1 окклюзиялық түзету және қалпына келтіру аймақтарын анықтау

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. «Орталық окклюзия», «бүйірлік окклюзия», «алдыңғы окклюзия», төменгі жақтың артқы байланыс позициясы және тіс қатарларының окклюзиялық арақатынасы дегеніміз не?

2, Окклюзияның бұзылу себептерін атап өтіңіз.

3, «Мерзімінен бұрын байланыстар», «суперконтактілер» термині нені білдіреді?

4, Патологиялық кешеннің пайда болуының себебі мен салдары не болып табылады: шайнау бұлшықеттерінің қайта құрылуы; уақытынан бұрын окклюзиялық байланыстар; СВЖС топографиясының бұзылуы

5, Тіс қатарларының окклюдивтік арақатынасы СВЖС труктивтік өзгерістерін оқшаулауға әсер ете ме? 6. таныс окклюзия дегеніміз не?

5. **Оқыту және оқыту әдістері/технологиялары:** Тестілеу тақырыбын талқылау

6. **Бағалау әдістері/технологиялары:** Тест тапсырмаларының орындалуын ауызша сұрау

7. **Әдебиет:** 1. Дәріс материалдары. Силлабуста көрсетілген әдебиет

8. Бақылау:

1. Тістерді тегістеу әдісін жүргізу үшін айғақтарды санап шығыңыз.

2. тістерді таңдау арқылы қандай мақсаттарға қол жеткізіледі?

3. окклюзиограмма дегеніміз не және оны қалай алады?

4, Окклюзиограмманың сипаттамасын қалыпты (орталық окклюзияда; жақ сүйегі бір жаққа ығысқан кезде; алдыңғы окклюзияда).

5. Неге жоғарғы аспан және төменгі щетка дөңестерін тегістеуге болмайды?

6. Тістерді тегістеуде қолданылатын Дженкельсон әдісі неде?

7. Тістерді таңдау кезінде қандай асқынулар туындауы мүмкін? Тістерді таңдау әдісін қолдану кезінде науқастарды жүргізудің қандай ерекшеліктері бар?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы

044-45/

Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар

1 беттің 16 беті